EUROOPA PARLAMENT

2004 *2009*

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2007/0094(COD)

4.7.2008

***I
RAPORTI PROJEKT

Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega sätestatakse karistused ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele
(KOM(2007)0249 – C6-0143/2007 – 2007/0094(COD))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Claudio Fava

Arvamuse koostaja (*): Edit Bauer, tööhõive ja sotsiaalkomisjon

(*) Menetlus kaasatud komisjonide osalusel – kodukorra artikkel 47

Kasutatud tähised

*	nõuandemenetlus *antud häälte enamus*
**I	koostöömenetlus (esimene lugemine) *antud häälte enamus*
**II	koostöömenetlus (teine lugemine) *antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks*
***	nõusolekumenetlus *parlamendi liikmete häälteenamus, v.a EÜ asutamislepingu artiklites 105, 107, 161 ja 300 ning ELi lepingu artiklis 7 toodud juhtudel*
***I	kaasotsustamismenetlus (esimene lugemine) *antud häälte enamus*
***II	kaasotsustamismenetlus (teine lugemine) *antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks*
***III	kaasotsustamismenetlus (kolmas lugemine) *antud häälte enamus ühise teksti heakskiitmiseks*

(Märgitud menetlus põhineb komisjoni esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusloomega seotud teksti muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes märgistatakse muudetud tekst ***paksus kaldkirjas***. Kui Euroopa Parlament soovib muutmisakti puhul muuta olemasolevat sätet, mida komisjoni ettepanekus ei muudeta, märgistatakse muutmata jäävad tekstiosad **paksus kirjas**. Välja jäetav tekstiosa tähistatakse sümboliga [...]. *Tavalises kaldkirjas* märgistus on mõeldud asjaomastele osakondadele abiks lõpliku teksti ettevalmistamisel ja tähistab neid õigusakti osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselged vead või väljajätmised mõnes keeleversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul on vaja vastavate osakondade nõusolekut.

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT ..5

SELETUSKIRI 28

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega sätestatakse karistused ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele
(KOM(2007)0249 – C6-0143/2007 – 2007/0094(COD))

(Kaasotsustamismenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (KOM(2007)0249);

– võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2 ja artiklit 63 lõiget 3 b, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C6-0143/2007);

– võttes arvesse kodukorra artiklit 51;

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A6-0000/2008),

1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;

2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle teise tekstiga asendada;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(4) Meetmetega ***ei peaks hõlmama*** kolmandate riikide kodanikke, kes viibivad riigis seaduslikult. Nende mõjualast jäetakse välja kolmandate riikide kodanikud, kes on vaba liikumise õigust kasutava Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikmed, ja need kodanikud, kellel on vastavalt lepingutele, mis on	(4) Meetmetega ***ei hõlmata*** kolmandate riikide kodanikke, kes viibivad riigis seaduslikult. Nende mõjualast jäetakse välja kolmandate riikide kodanikud, kes on vaba liikumise õigust kasutava Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikmed, ja need kodanikud, kellel on vastavalt lepingutele, mis on sõlmitud ühelt poolt ühenduse ja

sõlmitud ühelt poolt ühenduse ja selle liikmesriikide ja teisalt nende päritoluriigi vahel, liidu kodanikega võrdne vaba liikumise õigus. Välja jäetakse ka kolmandate riikide kodanikud, kelle olukorra puhul kohaldatakse ühenduse õigust, näiteks isikud, kes töötavad seaduslikult teises liikmesriigis ja kes on lähetatud teenuseosutaja poolt teise liikmesriiki teenuste osutamiseks.	selle liikmesriikide ja teisalt nende päritoluriigi vahel, liidu kodanikega võrdne vaba liikumise õigus. Välja jäetakse ka kolmandate riikide kodanikud, kelle olukorra puhul kohaldatakse ühenduse õigust, näiteks isikud, kes töötavad seaduslikult teises liikmesriigis ja kes on lähetatud teenuseosutaja poolt teise liikmesriiki teenuste osutamiseks.

Or. en

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(5) Selleks et takistada ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike töölevõtmist, tuleb tööandjatelt nõuda, et nad kontrolliksid enne kolmandate riikide kodanike töölevõtmist, sealhulgas juhul, kui kolmanda riigi kodanik võetakse tööle eesmärgiga lähetada ta teenuste osutamiseks teise liikmesriiki, kas kolmandate riikide kodanikel on olemas elamisluba või muu riigis viibimise luba, mis kehtib töötamise ajal. Tööandja kohustus peaks piirduma sellega, et ta kontrollib, kas dokumendil on ilmselgeid võltsimise tundemärke, näiteks äratuntavalt vale foto. Selleks et liikmesriikidel oleks võimalik kontrollida, kas dokumendid on võltsitud, tuleks ettevõtjatelt ja juriidilistelt isikutelt nõuda, et nad teavitaksid pädevaid ametiasutusi kolmandate riikide kodanike töölevõtmisest.	(5) Selleks et takistada ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike töölevõtmist, tuleb tööandjatelt nõuda, et nad kontrolliksid enne kolmandate riikide kodanike töölevõtmist, sealhulgas juhul, kui kolmanda riigi kodanik võetakse tööle eesmärgiga lähetada ta teenuste osutamiseks teise liikmesriiki, kas kolmandate riikide kodanikel on olemas elamisluba või muu riigis viibimise luba, mis kehtib töötamise ajal. Tööandja kohustus peaks piirduma sellega, et ta kontrollib, kas dokumendil on ilmselgeid võltsimise tundemärke, näiteks äratuntavalt vale foto. Selleks et liikmesriikidel oleks võimalik kontrollida, kas dokumendid on võltsitud, tuleks ettevõtjatelt ja juriidilistelt isikutelt nõuda, et nad teavitaksid pädevaid ametiasutusi kolmandate riikide kodanike töölevõtmisest. ***Liikmesriigid peaksid andma tööandjatele selged suunised ning nõustama neid pidevalt elamislubade ning muude riigis viibimise lubade tuvastamisel. Liikmesriikide vahelist parimade tavade jagamist tuleks***

julgustada ELi tasandil.

Or. en

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(7) Üldise keelu jõustamiseks ja rikkumiste ärahoidmiseks peaksid liikmesriigid kehtestama sobivad karistused. Need peaksid hõlmama rahatrahve ja ebaseaduslikult riigis viibiva kolmandate riikide kodaniku tagasisaatmise kulude maksmises osalemist.	(7) Üldise keelu jõustamiseks ja rikkumiste ärahoidmiseks peaksid liikmesriigid kehtestama sobivad karistused. Need peaksid hõlmama rahatrahve ja ebaseaduslikult riigis viibiva kolmandate riikide kodaniku tagasisaatmise kulude maksmises osalemist ***ning tagasihoidlikumaid rahatrahve teatud erandlikel ja piiritletud juhtudel majapidamisabi ning isiklike hoolekandeteenuste valdkonnas.***

Or. xm

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(8) Igal juhul peaks tööandjalt nõudma, et ta maksaks välja kolmandate riikide kodanikele maksmata jäänud *tasu* tehtud töö eest ning maksmata jäänud maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed.	(8) Igal juhul peaks tööandjalt nõudma, et ta maksaks välja kolmandate riikide kodanikele maksmata jäänud *töötasu* ***ja hüvitaks muud tööga seotud rahalised õigused*** tehtud töö eest ning maksmata jäänud maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed. ***Tööandja peaks samuti kandma vajadusel kõik kulud, mis kaasnevad ülalnimetatud töötasu ja õiguste ülekandmisega riiki, kuhu kolmanda riigi kodanik on vabatahtlikult tagasi pöördunud.***

Or. en

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(9) Liikmesriigid peavad tagama kaebuste esitamise võimaluse ja looma mehhanismi, millega tagatakse, et kolmandate riikide kodanikud saavad kätte maksmata jäänud töötasu.	(9) Liikmesriigid peavad tagama kaebuste esitamise võimaluse ja looma mehhanismi, millega tagatakse, et kolmandate riikide kodanikud saavad kätte maksmata jäänud töötasu ***ja muud tööga seotud rahalised õigused.***

Or. en

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(10) Lisaks sellele peaksid liikmesriigid seadusega tagama, et töösuhe kestaks vähemalt kuus kuud, et kindlustada tööandjate tõendamiskohustus ***vähemalt teatavaks ajavahemikuks***.	(10) Lisaks sellele peaksid liikmesriigid seadusega tagama, et töösuhe kestaks vähemalt kuus kuud, et kindlustada tööandjate tõendamiskohustus ***ning samuti peaksid nad tagama töötajatele võimaluse tõendada töösuhte olemasolu ja kestust.***

Or. it

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(11) Liikmesriigid peaksid sätestama ka võimaluse määrata ettevõtjatele	(11) Liikmesriigid peaksid sätestama ka võimaluse määrata ettevõtjatele

täiendavaid karistusi, sealhulgas riiklike hüvitiste, toetuste, sealhulgas põllumajandustoetuste või riigiabi saamise õigusest ilmajätmine, riigihankemenetlustes osalemise õigusest ilmajätmine ja juba antud riiklike hüvitiste, toetuste või riigiabi, sealhulgas ***liikmesriikide hallatavate*** ELi rahaliste vahendite tagasinõudmine.	täiendavaid karistusi, sealhulgas riiklike hüvitiste, toetuste, sealhulgas põllumajandustoetuste ***ja ELi toetuste*** või riigiabi saamise õigusest ilmajätmine, riigihankemenetlustes osalemise õigusest ilmajätmine, ***sealhulgas ELi tasandil,*** ja juba antud riiklike hüvitiste, toetuste või riigiabi, sealhulgas ELi rahaliste vahendite tagasinõudmine.

Or. en

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(13) Arvestades alltöövõtu suurt levikut teatavates valdkondades, kus kõnealune probleem esineb, on vaja tagada, et alltöövõtjate ahela ettevõtjad ***vastutavad solidaarselt*** rahaliste karistuste tasumise eest, mis on määratud *peaettevõtjale*, kes võtab tööle ebaseaduslikult riigis viibivaid kolmandate riikide kodanikke.	(13) Arvestades alltöövõtu suurt levikut teatavates valdkondades, kus kõnealune probleem esineb, on vaja tagada, et ***vähemalt töövõtja, millele tööandja on otsene alltöövõtja, vastutab*** rahaliste karistuste tasumise eest, mis on määratud *tööandjale*. ***Erijuhtudel vastutavad kõik*** alltöövõtjate ahela ettevõtjad rahaliste karistuste tasumise eest, mis on määratud *ahela lõpus asuvale tööandjale*, kes võtab tööle ebaseaduslikult riigis viibivaid kolmandate riikide kodanikke. ***Ajutise tööhõive asutused ja muud vahendajad tuleks arvata alltöövõtjate hulka.***

Or. en

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(15) Üldise keelu täieliku tõhususe tagamiseks on seetõttu eelkõige vaja	(15) Üldise keelu täieliku tõhususe tagamiseks on seetõttu eelkõige vaja

karmimaid karistusi selliste tõsiste juhtumite puhul nagu korduvad rikkumised, märkimisväärse arvu kolmandate riikide kodanike ebaseaduslik töölevõtmine, ***väga*** orjastavad töötingimused ***ja juhtumid***, mille puhul tööandja teab, et töötaja on inimkaubanduse ohver.	karmimaid karistusi selliste tõsiste juhtumite puhul nagu korduvad rikkumised, märkimisväärse arvu kolmandate riikide kodanike ebaseaduslik töölevõtmine, orjastavad töötingimused, mille puhul tööandja teab, et töötaja on inimkaubanduse ohver ***ning kus ohver on alaealine.***
Töötingimusi peetakse väga orjastavateks juhul, kui seaduslikult ja ebaseaduslikult töötavate töötajate tasu või töötingimused, eelkõige töötajate tervist või ohutust mõjutavad töötingimused, on märkimisväärselt erinevad.	Töötingimusi peetakse väga orjastavateks juhul, kui seaduslikult ja ebaseaduslikult töötavate töötajate tasu või töötingimused, eelkõige töötajate ***töötasu, tööaega ning*** tervist või ohutust mõjutavad töötingimused, on märkimisväärselt erinevad.

Or. xm

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(16) Käesoleva direktiivi kohaselt tõsisteks juhtumiteks peetavaid rikkumisi tuleks seetõttu pidada kuriteoks kogu ühenduse piires, ***kui rikkumine on tahtlik.*** Kuritegu ei tohiks piirata 19. juuli 2002. aasta raamotsuse 2002/629/JHA (inimkaubanduse vastu võitlemise kohta) kohaldamist.	(16) Käesoleva direktiivi kohaselt tõsisteks juhtumiteks peetavaid rikkumisi tuleks seetõttu pidada kuriteoks kogu ühenduse piires. Kuritegu ei tohiks piirata 19. juuli 2002. aasta raamotsuse 2002/629/JHA (inimkaubanduse vastu võitlemise kohta) kohaldamist.

Or. it

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 18 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(18 a) Et tagada tõhus kaitse orjastavate

töötingimuste eest, peaks ühingutel, organisatsioonidel ning teistel juriidilistel isikutel ja ametiühingutel olema õigus ohvri nimel või toetuseks algatada menetlusi või neisse sekkuda, ilma et see mõjutaks riigi õigusaktide kohaldamist kohtus esindamise ja kaitse valdkonnas. Ohvrite poolt kaebuste esitamise julgustamiseks tuleks kolmandatele isikutele võimaldada kaebuse esitaja isiku ning elukoha salajas hoidmine.

Or. en

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(19) Kaebuste esitamise mehhanismide täienduseks peaksid liikmesriigid andma nendele kolmandate riikide kodanikele, kes on töötanud eriti orjastavates töötingimustes ja kes on teinud koostööd oma tööandja vastu algatatud kriminaalmenetluses, piiratud kehtivusega elamislubasid, mille kehtivus oleks seotud asjaomaste riiklike menetluste pikkusega. Kõnealuseid lubasid tuleks anda samadel tingimustel kui elamislubasid, mida antakse vastavalt nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivile 2004/81/EÜ elamisloa väljaandmise kohta pädevate asutustega koostööd tegevatele kolmandate riikide kodanikele, kes on inimkaubanduse ohvrid või kelle ebaseaduslikule sisserändele on kaasa aidatud.	(19) Kaebuste esitamise mehhanismide täienduseks peaksid liikmesriigid andma nendele kolmandate riikide kodanikele, kes on töötanud eriti orjastavates töötingimustes ja kes on teinud koostööd oma tööandja vastu algatatud kriminaalmenetluses, piiratud kehtivusega elamislubasid, mille kehtivus oleks seotud asjaomaste riiklike menetluste pikkusega. ***Liikmesriigid peaksid väljastama piiratud kehtivusega elamislube ka alaealistele kolmandate riikide kodanikele.*** Kõnealuseid lubasid tuleks anda samadel tingimustel kui elamislubasid, mida antakse vastavalt nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivile 2004/81/EÜ elamisloa väljaandmise kohta pädevate asutustega koostööd tegevatele kolmandate riikide kodanikele, kes on inimkaubanduse ohvrid või kelle ebaseaduslikule sisserändele on kaasa aidatud.

Or. it

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) „töötamine” – tasustatavate tegevuste sooritamine teise isiku tarbeks ja tema juhtimisel;	(b) „töötamine” – tasustatavate tegevuste sooritamine teise isiku tarbeks ja tema juhtimisel ***või jälgimisel***;

Or. en

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – punkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(e) „tööandja” – isik, sealhulgas juriidiline isik, kelle ***tarbeks*** ja kelle juhtimisel kolmanda riigi kodanik sooritab ***tasustatavaid*** tegevusi;	(e) „tööandja” – isik, sealhulgas juriidiline isik, kelle ***jaoks*** ja/***või*** kelle juhtimisel ***või jälgimisel*** kolmanda riigi kodanik sooritab tegevusi, ***mis on või peaksid olema tasustatavad;***

Or. en

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – punkt f

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(f) „alltöövõtja” – füüsiline või juriidiline isik, kellele on määratud eelnevalt sõlmitud lepingu kohustuste osaline või täielik täitmine.	(f) „alltöövõtja” – füüsiline või juriidiline isik, kellele on määratud eelnevalt sõlmitud lepingu kohustuste osaline või täielik täitmine, ***sealhulgas ajutise tööhõive asutused ja muud vahendajad.***

Or. en

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – punkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(f a) „töötasu" – tasu määrad, sh ületunnitöö eest, mis on võrdsed määradega, mida oleksid saanud seaduslikus töövahekorras olevad võrdväärset tööd tegevad töötajad.

Or. en

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) nõudma kolmandate riikide kodanikelt, et nad esitaksid elamisloa või muu riigis viibimise loa, mis kehtib ***kõnealuse*** töötamise aja jooksul;	(a) nõudma kolmandate riikide kodanikelt, et nad esitaksid elamisloa või muu riigis viibimise loa, mis kehtib ***töösuhte alustamisel ja mida võib pikendada ülejäänud töötamise ajaks;***

Or. en

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(c) säilitama vähemalt kolmanda riigi kodaniku töötamise ajal koopiad või andmed kättesaadavatena liikmesriikide pädevate ametiasutuste tehtavate kontrollide tarbeks.	(c) säilitama vähemalt kolmanda riigi kodaniku töötamise ajal ***ja sellele järgneva 12 kuu jooksul*** koopiad või andmed, ***sealhulgas elektroonilisel kujul,*** kättesaadavatena liikmesriikide pädevate

ametiasutuste tehtavate kontrollide tarbeks.

Or. it

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	2 a. Liikmesriigid võivad kohaldada lihtsustatud kohustuste süsteemi nende tööandjate suhtes, kes tegutsevad füüsilise isikuna majapidamisabi ning isiklike hoolekandeteenuste valdkonnas.

Or. xm

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(3) Liikmesriigid tagavad, et ettevõtjate lõike 1 punktis a sätestatud kohustused loetakse täidetuks, välja arvatud juhul, kui dokument, mis esitatakse elamisloana või muu riigis viibimise loana, on selgelt võltsitud.	(3) Liikmesriigid tagavad, et ettevõtjate lõike 1 punktis a sätestatud kohustused loetakse täidetuks, välja arvatud juhul, kui dokument, mis esitatakse elamisloana või muu riigis viibimise loana, on selgelt võltsitud ***või tööandja teab, et see on võltsing.***

Or. en

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	1 a. Liikmesriigid jätavad tööandjatele mõistliku aja tööle võetud kolmandate riikide kodanike olukorra seadusega vastavusse viimiseks.

Or. en

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. ***Liikmesriigid võtavad*** vajalikud meetmed selleks, et tagada, et artikli 3 rikkumise puhul kohaldatakse tööandja suhtes tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.	1. ***Ilma et see piiraks artikli 5 lõike 1 punkti a kohaldamist võtavad liikmesriigid*** vajalikud meetmed selleks, et tagada, et artikli 3 rikkumise puhul kohaldatakse tööandja suhtes tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.

Or. en

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) iga ebaseaduslikult töötava kolmanda riigi kodaniku tagasisaatmise kulude tasumist, kui kolmanda riigi kodanik saadetakse tagasi.	***välja jäetud***

Or. en

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	2 a. Liikmesriigid võivad kohaldada kergemaid rahalisi karistusi juhul, kui tööandja on füüsiline isik, kelle juures töötab kolmanda riigi kodanik, kes osutab majapidamisabi ning isiklikke hoolekandeteenuseid.

Or. xm

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 1 – sissejuhatav osa ja punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Artikli 3 rikkumise puhul ***tagavad*** liikmesriigid, et tööandja maksab:	1. ***Ilma et see piiraks artikli 5 lõike 1 punkti a kohaldamist***, ***tagavad*** artikli 3 rikkumise puhul liikmesriigid, et tööandja maksab:
(a) kolmanda riigi kodanikule kogu maksmata jäänud töötasu;	(a) ebaseaduslikult tööle võetud kolmanda riigi kodanikule kogu maksmata jäänud töötasu **ja hüvitab muud tööga seotud rahalised õigused;**

Or. en

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(b a) vajadusel kõik punktis a nimetatud kulud, mis kaasnevad töötasu ja õiguste ülekandmisega riiki, kuhu kolmanda riigi kodanik on vabatahtlikult tagasi pöördunud.

Or. en

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 1 – esimene a lõik (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Kui artikli 2 punktis f a määratletud töötasu pole võimalik kindlaks määrata, tuleb osutada miinimumtöötasule vastavalt kohaldatavatele miinimumtöötasu käsitletavatele õigusaktidele, kollektiivlepingutele või vastavate kutsealade tavadele, välja arvatud juhul, kui tööandja või töötaja suudab tõendada teisiti. Liikmesriikide puhul, kus ei kohaldata miinimumtöötasu nõuet, eeldatakse, et töötasu miinimummäär võrdub sissetulekumääraga, millest väiksema sissetulekuga asjaomaste liikmesriikide kodanikel on õigus sotsiaaltoetustele, või see on kooskõlas kohaldatavates kollektiivlepingutes sätestatu või vastavate kutsealade tavadega.

Or. xm

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) kehtestavad liikmesriigid mehhanismid, millega tagatakse, et menetlus maksmata jäänud töötasu väljanõudmiseks algatatakse automaatselt, ilma et kolmanda riigi kodanikul oleks vaja esitada sellekohane taotlus;	(a) kehtestavad liikmesriigid mehhanismid, millega tagatakse, et menetlus maksmata jäänud töötasu ***ja muude tööga seotud rahaliste õiguste*** väljanõudmiseks algatatakse automaatselt, ilma et kolmanda riigi kodanikul oleks vaja esitada sellekohane taotlus;

Or. en

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) näevad liikmesriigid ette, et eeldatav töösuhe kestab vähemalt kuus kuud, välja arvatud juhul, kui tööandja suudab tõendada teisiti.	(b) näevad liikmesriigid ette, et eeldatav töösuhe kestab vähemalt kuus kuud, välja arvatud juhul, kui tööandja ***või ebaseaduslikult tööle võetud kolmanda riigi kodanik*** suudab tõendada teisiti.

Or. en

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et ebaseaduslikult töötanud kolmandate riikide kodanikele makstakse välja kogu saadaolev töötasu	3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et ebaseaduslikult töötanud kolmandate riikide kodanikele makstakse välja kogu saadaolev töötasu

vastavalt lõike 1 punktile a, sealhulgas ka juhul, kui nad on päritoluriiki tagasi pöördunud ***või kui neid on tagasi saadetud.***	***ning hüvitatakse muud tööga seotud rahalised õigused*** vastavalt lõike 1 punktile a ***ja esimesele a lõigule,*** sealhulgas ka juhul, kui nad on päritoluriiki ***vabatahtlikult*** tagasi pöördunud.

Or. en

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. ***Artikli 10 lõike 1 punktis c sätestatud kuritegude puhul võtavad liikmesriigid*** vajalikke meetmeid tagamaks, et tagasisaatmisotsuse elluviimine lükatakse edasi nii kauaks, kuni kolmanda riigi kodanikule on lõike 1 punkti a kohaselt välja makstud saadaolev töötasu.	4. ***Liikmesriigid võtavad*** vajalikke meetmeid tagamaks, et tagasisaatmisotsuse elluviimine lükatakse edasi nii kauaks, kuni kolmanda riigi kodanikule on lõike 1 punkti a ***ning esimesele a lõigu*** kohaselt välja makstud saadaolev töötasu ***ning hüvitatud muud tööga seotud rahalised õigused.***

Or. en

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et ***tööandja*** suhtes, kes tegeleb äritegevusega, ***võib*** vajaduse korral kohaldada järgmisi meetmeid:	Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et ***tööandjate*** suhtes, kes tegeleb äritegevusega, ***kohaldatakse*** vajaduse korral järgmisi meetmeid:

Or. en

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) riiklike hüvitiste, toetuste või riigiabi saamise õigusest ilmajätmine kuni viieks aastaks;	(a) riiklike hüvitiste, toetuste või riigiabi, ***sealhulgas ELi toetuste*** saamise õigusest ilmajätmine kuni viieks aastaks;

Or. en

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) ***riigihankemenetlustes*** osalemise õigusest ilmajätmine kuni viieks aastaks;	(b) riigihankemenetlustes, ***sealhulgas ELi institutsioonide riigihankemenetlustes*** osalemise õigusest ilmajätmine kuni viieks aastaks;

Or. en

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – punkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(d) rikkumise toimepanekuks kasutatud asutuste ajutine või alaline sulgemine.	(d) rikkumise toimepanekuks kasutatud asutuste ajutine või alaline sulgemine ***või ajutine või alaline kõnealuse äritegevuse loa tühistamine, kui see on põhjendatud olukorra tõsiduse või ebaseaduslikult töötavate kolmandate riikide kodanike arvuga, võttes arvesse tööhõivet käsitlevate riigi õigusaktide kohaldamist.***

Or. xm

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Juhul kui tööandja on alltöövõtja, tagavad liikmesriigid, et ***peatöövõtja ja vahealltöövõtjad*** on kohustatud maksma:	1. Juhul kui tööandja on alltöövõtja, tagavad liikmesriigid, et ***töövõtja, millele tööandja on otsene alltöövõtja,*** on kohustatud maksma:

Or. en

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Peatöövõtja ja vahealltöövõtja vastutavad ***vastavalt lõikele 1 solidaarselt, ilma et see piiraks tagasinõudeõigust käsitlevate riiklike õigusaktide kohaldamist***	2. ***Liikmesriigid tagavad, et*** peatöövõtja ja vahealltöövõtja, ***kui nad teadsid või oleksid pidanud teadma, et alltöövõtja võttis tööle ebaseaduslikult riigis viibiva kolmanda riigi kodaniku,*** vastutavad ***artikli 7 lõike 1 punktides a, b ja b a ning esimeses a lõigus määratletud tasude maksmise eest tööandjast alltöövõtja või töövõtja (millele tööandja on otsene alltöövõtja) asemel.***

Or. en

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Liikmesriik tagab, et artiklis 3 nimetatud	1. Liikmesriik tagab, et artiklis 3 nimetatud

rikkumist, ***kui see sooritati teadlikult,*** käsitletakse kuriteona järgmistel tingimustel:	rikkumist käsitletakse kuriteona järgmistel tingimustel:

Or. en

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(c) rikkumisega kaasnevad ***väga*** orjastavad töötingimused, mis erinevad ***näiteks*** oluliselt seaduslikult töötavate töötajate töötingimustest, või	(c) rikkumisega kaasnevad orjastavad töötingimused, ***sealhulgas vägivald, ähvardamine, hirmutamine ja alandav kohtlemine,*** mis erinevad oluliselt seaduslikult töötavate töötajate töötingimustest, või

Or. it

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(d) rikkumise on sooritanud tööandja, kes kasutab sellise isiku tööd või teenuseid, ***kelle puhul on teada, et ta*** on inimkaubanduse ohver.	(d) rikkumise on sooritanud tööandja, kes kasutab sellise isiku tööd või teenuseid ***ning teab või peaks teadma, et see isik*** on inimkaubanduse ohver.

Or. en

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 1 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(d a) rikkumine hõlmab alaealise töölevõtmist.

Or. en

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Liikmesriigid tagavad, et ***juriidilisi isikuid saab võtta*** vastutusele artiklis 10 nimetatud kuriteo eest, mille on nende kasuks toime pannud iseseisvalt või juriidilise isiku organi liikmena tegutsenud isik, ***kellel on juriidilises isikus juhtiv koht,*** mis põhineb	1. Liikmesriigid tagavad, et ***juriidilised isikud võetakse*** vastutusele artiklis 10 nimetatud kuriteo eest, mille on nende kasuks toime pannud iseseisvalt või juriidilise isiku organi liikmena tegutsenud isik, mis põhineb

Or. en

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) riiklike hüvitiste või riigiabi saamise õigusest ilmajätmine,	(a) riiklike hüvitiste või riigiabi, ***sealhulgas ELi tasandil,*** saamise õigusest ilmajätmine,

Or. it

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(a a) ebaseadusliku töötamise avastamisele eelneva 12 kuu jooksul tööandjale antud riiklike hüvitiste, toetuste või riigiabi, sealhulgas ELi rahaliste vahendite, tagasinõudmine;

Or. en

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) riigihankemenetlustes osalemise õigusest ilmajätmine kuni viieks aastaks;	(b) riigihankemenetlustes, ***sealhulgas ELi tasandil,*** osalemise õigusest ilmajätmine kuni viieks aastaks;

Or. xm

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Liikmesriigid näevad ette tõhusad mehhanismid, mille kaudu ebaseaduslikult töötavate kolmandate riikide kodanikel on võimalik esitada kaebus oma tööandja kohta kas otse või ***selleks määratud*** kolmanda isiku kaudu.	1. Liikmesriigid näevad ette tõhusad mehhanismid, mille kaudu ebaseaduslikult töötavate kolmandate riikide kodanikel on võimalik esitada kaebus oma tööandja kohta kas otse või kolmanda isiku kaudu.

Or. en

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	1 a. Liikmesriigid tagavad, et kolmandad isikud nagu ühingud, organisatsioonid ning teised juriidilised isikud, kelle põhitegevus hõlmab kolmandate riikide kodanike toetamist, ja ametiühingud võivad kolmanda riigi kodaniku nimel ja/või toetuseks algatada tema nõusolekul käesoleva direktiivi jõustamiseks kohtu- või haldusmenetlusi või neisse sekkuda, ilma et see mõjutaks riigi õigusaktide kohaldamist kohtus esindamise ja kaitse valdkonnas. ***Neile kolmandatele isikutele tuleks võimaldada kaebuse esitaja isiku ning elukoha salajas hoidmine ilma, et see mõjutaks riigi õigusaktide kohaldamist kohtus esindamise ja kaitse valdkonnas.***

Or. en

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(3) Artikli 10 lõike 1 ***punktis c*** kirjeldatud ***kuriteo*** puhul annavad liikmesriigid vastavalt direktiivi 2004/81/EÜ artiklites 4–15 sätestatud tingimustele nendele kolmandate riikide kodanikele, *kes on töötanud väga orjastavates tingimustes ja kes teevad koostööd oma tööandja vastu algatatud menetluses,* elamisloa piiratud ajavahemikuks, mille kestus on seotud asjaomase riikliku *menetluse*.	(3) Artikli 10 lõike 1 ***punktides c, d ja e*** kirjeldatud ***kuritegude*** puhul annavad liikmesriigid vastavalt direktiivi 2004/81/EÜ artiklites 4–15 sätestatud tingimustele nendele kolmandate riikide kodanikele, *kelle suhtes on vastavad kuriteod toime pandud,* elamisloa piiratud ajavahemikuks, mille kestus on seotud asjaomase riikliku *menetlusega*.

Or. it

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Liikmesriigid tagavad, et seoses ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike töötamisega kontrollitakse vähemalt ***10%*** ettevõtjaid, kes on registreeritud nende territooriumil.	1. Liikmesriigid tagavad, et seoses ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike töötamisega kontrollitakse vähemalt ***5%*** ettevõtjaid, kes on registreeritud ***või tegutsevad*** nende territooriumil.

Or. en

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	2 a. Liikmesriigid tagavad, et lõigetes 1 ja 2 osutatud kontrollimised ei mõjuta ainult töötingimuste hindamiseks teostatavaid tööhõive kontrollimisi, pidades eriti silmas töötaja staatusest sõltumatut tööohutuse ja -tervishoiu tingimuste hindamist;

Or. en

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 15a
	Seos riigi meetmetega
	Käesolev direktiiv ei mõjuta riigi

meetmeid, mis edendavad deklareerimata töö muutmist deklareeritud tööks ning dokumentideta töötajate õiguspäraseks muutmist.

Or. en

SELETUSKIRI

Hinnanguliselt on ELis 4,5 kuni 8 miljonit ebaseaduslikku sisserändajat, kelle hulk suureneb pidevalt peamiselt ebaseaduslikule tööle lihtsa juurdepääsu tõttu.

Ebaseaduslik töötamine on koondunud teatud sektoritesse, milleks on ehitus, põllumajandus, koristusteenused ning majutus- ja toitlustusteenused.

Selle nähtuse üheks tagajärjeks on nende sisserändajate orjastavatel tingimustel töötamine. Ebaseaduslikud sisserändajad aitavad katta mõnede vastutustundetute tööandjate vajadusi, kes kasutavad ära töötajaid, kes võtavad vastu töökohti, mis on tavaliselt halvasti tasustatud ja mis ei nõua kõrget kvalifikatsiooni.

Ühest küljest võib ebaseaduslik töötamine viia palkade langemise ja töötingimuste halvenemiseni, see võib moonutada ettevõtjatevahelist konkurentsi ning tähendab ka seda, et deklareerimata töötajad ei ole hõlmatud tervisekindlustusega ja neil ei ole õigust pensionile. Teisest küljest on ebaseaduslikult töötavad kolmandate riikide kodanikud eriti haavatavad, sest kui kõnealused kodanikud peetakse kinni, saadetakse nad tõenäoliselt tagasi nende päritoluriiki.

Komisjoni 2007. aasta mai ettepaneku[1] kohaselt kavatsetakse panustada ebaseadusliku sisserände ning dokumentideta kolmandate riikide kodanike ekspluateerimisega võitlemisse.

Raportöör on seisukohal, et kuigi ebaseaduslikult töötavate sisserändajate õiguste kaitsmine ei ole komisjoni ettepaneku peamine eesmärk, tuleks see siiski lisada ettepaneku määratlusse.

Selle ettepaneku eesmärk on saavutada Euroopa tasandil ühtlustamise minimaalne tase ja selles nõutakse liikmesriikidelt, et nad keelustaksid ebaseadusliku töötamise, kehtestaksid ühtsed karistused ja nõuaksid tööandjatelt ennetavate meetmete ja muude kontrollmeetmete kasutusele võtmist.

Mõte on selles, et karistada tuleb tööandjat, mitte ebaseaduslikult töötavat kolmanda riigi kodanikku.

Meetmetega püütakse tagada ühtlustatud ELi raamistik tööandjatele karistuste määramiseks, kes värbavad kolmandate riikide kodanikke, kel ei ole õiguslikku alust ELis viibimiseks.

Ettepanekuga luuakse ühtne poliitika, mis koosneb kolmest peamisest suunast. Esiteks pannakse tööandjatele mitmed uued halduskohustused, mis tuleb täita enne kolmandate riikide kodanike värbamist. Nõuete mittejärgmine tooks kaasa mitmed karistusmeetmed, finants- ja kriminaalkaristused. Teiseks ühtlustatakse kaebuste menetlemise korda. Ning kolmandaks

[1] Ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega sätestatakse karistused ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele

nõutakse igalt liikmesriigilt, et nad kontrolliksid töötajate andmeid 10% seal registreeritud ettevõtete puhul.

Raportööri tähelepanekud

Raportöör avaldab kahetsust kavandatava direktiivi kitsa kohaldamisala üle.
Käesoleva direktiivi eesmärk on vähendada ebaseaduslikku sisserännet ELi. Sellest tulenevalt on direktiivi õiguslik alus EÜ asutamislepingu artikli 63 lõike 3 punkt b. See õiguslik alus ei hõlma meetmeid, mis on seotud kolmandate riikide kodanikega, kes elavad seaduslikult ELi territooriumil, kuid kes võivad samas olla tööl ekspluateerimise ohvrid. Näiteks ei hõlma direktiiv aastatel 2004 kuni 2007 ELiga ühinenud liikmesriikide kodanikke, kelle suhtes kohaldatakse siiani üleminekuperioodi tingimusi, piirates seeläbi nende vaba juurdepääsu mitme EL-15 liikmesriigi tööturule.

Artikkel 2 – ekspluateerimise vastu parema kaitse tagamiseks peaksid mõisted nagu „tööandja", „alltöövõtja", „töötasu" olema võimalikult kõikehõlmavad. Näiteks „tööandja" peaks hõlmama ka ajutise tööhõive asutusi ja muid vahendajaid.

„Töötasu" peaks samuti hõlmama ületunnitöö tasumäärasid – see on oluline, kui tööandja peab maksma maksmata jäänud töötasu ebaseaduslikult töötavale kolmanda riigi kodanikule.

Artikkel 4 – raportöör tervitab ettepanekus toodud ennetavaid meetmeid: artikkel 4 kohustab tööandjaid kontrollima potentsiaalse töötaja elamisloa või muu riigis viibimise loa olemasolu enne tema töölevõtmist, samuti säilitama andmed töösuhte algus- ja lõppkuupäeva kohta ning edastama need asjaomastele ametiasutustele. Ettevõtjatele pandud halduskoormust võib pidada proportsionaalseks ettepaneku eesmärgiga. Liikmesriigid peaksid andma tööandjatele selged suunised ning nõustama neid pidevalt elamislubade ning muude riigis viibimise lubade tuvastamisel. Liikmesriikide vahelist parimade tavade jagamist tuleks julgustada ELi tasandil.

Raportöör pooldab nende formaalsuste lihtsustamist, kui tööandja on füüsiline isik.

Tööandjalt ei oodata, et ta teaks täpselt kõiki elamisloa või muu riigis viibimise loa aspekte. Raportöör on seisukohal, et tööandjat saab vastutusele võtta ainult siis, kui dokument on ilmselgelt võltsitud või tööandja teab, et see on võltsing. Raportööri arvates peaksid liikmesriigid võtma meetmeid, et anda tööandjatele selged suunised ning nõustada neid pidevalt elamislubade ning muude riigis viibimise lubade tuvastamisel. ELi tasandil tuleb luua ka liikmesriikide vahel parimate tavade jagamise süsteem.

Suurema paindlikkuse tagamiseks tuleks liikmesriikidel võimaldada jätta tööandjatele mõistlik aeg tööle võetud kolmandate riikide kodanike olukorra seadusega vastavusse viimiseks.

Artikkel 6 – karistused hõlmavad rahalisi karistusi; Raportöör teeb ettepaneku, et nende karistuste vähendamisega saab nõustuda, kui tööandja on füüsiline isik, kelle juures töötab kolmanda riigi kodanik, kes osutab majapidamisabi ning isiklikke hoolekandeteenuseid.

Artikkel 7 – on loomulik, et tööandjad maksavad välja ebaseaduslikult töötanud kolmanda riigi kodanikule maksmata jäänud töötasu. Siiski tuleks seda nõuet laiendada ka muudele tööga seotud rahalistele õigustele ning kõikidele kuludele, mis kaasnevad töötasu ja õiguste ülekandmisega välismaale, kui kolmanda riigi kodanik pöördub tagasi oma päritoluriiki, eesmärgiga mitte karistada kolmandate riikide kodanikke.
Kui kokku lepitud töötasu ei suudeta kindlaks teha, saab seda määrata kohaldatavate miinimumtöötasu käsitlevate õigusaktide, kollektiivlepingutes sätestatu, tavade või miinimumtöötasu alusel, millest väiksema sissetulekuga asjaomaste liikmesriikide kodanikel on õigus sotsiaaltoetustele.

Liikmesriigid peavad kavandama mehhanismid, mis tagavad, et kolmandate riikide kodanikud saavad oma kättesaamata töötasu kätte automaatselt ilma kaebust esitamata ning isegi juhtudel, kui isik on päritoluriiki tagasi pöördunud. See võib näida ELi töötajate diskrimineerimisena, kes peavad saamata töötasu kättesaamiseks esitama kaebuse asjaomastele asutustele. Siiski soovib raportöör meenutada komisjoni ettepaneku loogilist tausta: dokumentideta kolmandate riikide kodanikud elavad riigis ebaseaduslikult, nad kardavad kinnipidamise ja tagasisaatmise pärast, mis teeb neist „lihtsalt ekspluateeritava" tööjõu ning nad on palju haavatavamad kui teised töötajad.

Raportöör toetab komisjoni ettepanekut, mille kohaselt kestab eeldatav töösuhe vähemalt kuus kuud, välja arvatud juhul, kui tööandja või ebaseaduslikult tööle võetud kolmanda riigi kodanik suudab tõendada teisiti.

Artikkel 8 – selle artikliga nähakse ette muud karistused ettevõtjatele, kes palkavad kolmanda riigi kodaniku, nagu riiklike hüvitiste saamise ja riigihankemenetlustes osalemise õigusest ilmajäämine ning juba saadud toetuste tagasimaksmine. Raportööri arvates on oluline, et selle artikli nõudeid laiendatakse ka ELi toetustele ja ELi hankemenetlustele.

Artikkel 9 – ettepanekus laiendatakse nõudeid ka alltöövõtjatele – komisjoni kavatsus oli, et alltöövõtjate ahela kõik ettevõtjad vastutavad solidaarselt rahaliste karistuste tasumise eest, mis on määratud ahela lõpus asuvale tööandjale, kes võtab tööle ebaseaduslikult riigis viibivaid kolmandate riikide kodanikke. Siiski arvab raportöör, et oleks keeruline panna koormus peatöövõtjale, kuna ta ei suudaks tegelikkuses nõuetele vastavust kontrollida. Seepärast nõustub raportöör piirama vastutust ahela alltöövõtjatega.

Artikkel 10 – lisaks võivad nõuete rikkumised teatud erijuhtudel tuua kaasa kriminaalvastutuse, mille korral võib tööandja sattuda kohtuliku järelevalve alla või osutuda sundlõpetatuks ning saada ka muid karistusi. See võib toimuda juhul, kui töötingimused on eriti orjastavad, tööandja teab või peaks teadma, et kolmanda riigi kodanik on inimkaubanduse ohver või kus kolmanda riigi kodanik on alaealine.

Artikkel 14 – Kõige selgemalt soovitakse ettepanekus, et liikmesriigid looksid mehhanismid, mille kaudu ekspluateeritud ümberasujatest töötajatel on võimalik esitada kaebus oma tööandja kohta kas isiklikult või kolmanda isiku kaudu.

Lisaks teatud erijuhtudel ning vastavalt direktiivi 2004/81/EÜ[1] artiklites 4–15 sätestatud tingimustele võib sisserändajatele anda ajutise elamisloa.

Artikkel 15 – komisjoni ettepanekus nõutakse, et liikmesriigid tagaksid töötajate andmete kontrollimise vähemalt 10% seal registreeritud ettevõtete puhul. Praegune riikide keskmine nõue on 2%.

Raportöör tervitab kontrollimiste arvu suurendamise mõtet – see parandaks jõustamist ja edastaks tööandjatele selge sõnumi, et oht rikkumistelt tabatud saada on reaalne või suurenenud.

Siiski on raportöör teadlik asjaolust, et ettepanekuga suurendatakse liikmesriikide halduskoormust, kuna nõuetele vastavuse tagamine vajab liikmesriikide poolset olulist finants- ja inimressursside suurendamist. Seepärast teeb raportöör ettepaneku asendada 10% määr 5%-ga.

Järeldus

Ebaseadusliku sisserände vastu võitlemine on ELi sisserändestrateegia peamine komponent. Selles valdkonnas peaks käesoleva direktiivi peamine eesmärk olema lõpetada ebaseaduslike sisserändajate ekspluateerimine ning sellel ei tohiks olla kolmandate riikide kodanike töövõimaluste vähendamise kõrvalmõju. Käesolev direktiiv oleks selles mõttes väga vajalik. Sellega seoses peab raportöör vajalikuks võtta meetmed selliste ümberasujatest töötajate, sealhulgas ebaseaduslike ümberasujate, õiguste kaitsmiseks, keda on nende tööandjad ekspluateerinud.

Selles osas sõltub tõhusus suuresti jõustamisest, mis on liikmesriikide kohustus ning komisjoni kutsutakse nii praegu kui ka edaspidi üles jälgima selle täitmist.

[1] Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/81/EÜ elamisloa väljaandmise kohta pädevate asutustega koostööd tegevatele kolmandate riikide kodanikele, kes on inimkaubanduse ohvrid või kelle ebaseaduslikule sisserändele on kaasa aidatud.